

DĚLOŽNÍ ČÍPEK: *Jediné zhoubné bujení, kterému lze předcházet očkováním*

Nová vakcína ochrání jen před částí nádorů

Dvacet žen ze sta tisíc v Česku nově onemocní zhoubným nádorem děložního čípku, v zemích Evropské unie je to jen polovina. Na vině je především nedostatečná prevence. Očkování může pomoci, problém ale nevyřeší.

Markéta Grosmanová
www.ihned.cz/grosmanova

Do očkování proti rakovině děložního čípku se vkládají velké naděje. Ano, jde o převratný objev. Je ale třeba si uvědomit, že před nemocí nebude moci zachránit všechny ženy. Nejlepší prevencí stále zůstanou pravidelné kontroly, a na ty dnes podle odhadů gynekologů nechodí minimálně jedna třetina žen. A to je hodně. Proto je Česká republika na špičce v počtu nemocných tímto druhem rakoviny.

K pochopení, proč je vakcína proti nádoru děložního čípku tak převratným objevem, je třeba nejdříve vědět, jak onemocnění vzniká. Nádor děložního čípku je jedním z mála zhoubných bujení, o kterém se prokazatelně ví, že příčinou jeho vzniku je virus. Jde o poměrně běžný vir s názvem human papilloma virus (HPV). Má asi 100 variant, přičemž většina z nich je neškodných. Pokud se do těla dostane, tak si toho ani nevšimnete, žádné potíže mít nebudete a zhruba do roka či dvou se tělo s nákazou vyrovná, odezní. Do té doby však můžete nakazit další partnery. Nemoc se totiž přenáší sexuálním kontaktem.

První fáze bez příznaků

Nákaza některými z typů ale může mít určité projevy, nejčastěji jde o bradavice nebo jiné novotvary, které nejsou zhoubné. Nejrizikovější typy viru – především jde o HPV 16, 18, 31, 33 a 45 – pak mohou vést k rozvoji nádoru děložního čípku u žen – ta je častější – či análního nádoru u mužů. »První dva typy pak mohou za 70 procent všech nádorů děložního čípku. A právě proti nim zabírá vakcína,« vysvětluje Vladimír Dvořák, předseda gynekologické a porodnické sekce České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně. Ani nákaza těmito viry se v první fázi – a ta může trvat desítky let – nijak na zdraví neprojeví.

Odhaduje se, že zhruba polovina dospělé populace se někdy v životě nějakým typem papillomaviru nakazila. Nejčastěji se to stává ve věku 18 až 25 let, přičemž většina žen je nakažena před dosažením 50 let.

Naděje pro patnáctileté

Všechny tyto informace jsou důležité k pochopení, proč je boj s nádorem děložního čípku během na dlouhou trať. Za prvé: vakcína ochrání »jen« před 70 procenty nádorů. Za druhé: vakcína nechrání ženy, u nichž již vznikla přednádorová změna či zhoubný nádor děložního čípku. Největší ochranu poskytuje těm, které ještě neměly sexuální styk. Výrazným přínosem bude i pro

velmi mladé ženy. Čeští gynekologové by proto podle Víta Unzeitiga, předsedy perinatologické sekce České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, očkování doporučovali dívkám po dosažení věku 15 let. Každopádně to ale nebude dříve než za rok a půl. Vakcína ještě musí projít schvalovacími procesy Evropské komise.

A další špatná zpráva: patrně nebude hrazena z veřejného zdravotního pojištění a celková cena vakcinace, ke které budou potřeba tři dávky, se rozhodně vyšplhá na několik tisíc korun. Tak jako tak budou muset všechny ženy podstupovat preventivní vyšetření u gynekologa, jehož součástí je stěr z děložního čípku (viz článek na straně 2).